

L'Équipe de Suède Phnom Penh jan-februari 2008

Équipe de Suède är numera ett begrepp i Phnom Penh. Det är nu 6 året vi är på plats för att operera barn med medfödda hjärtfel. Vem skulle kunna tro att en månad om året skulle vara tillräckligt för att få en positiv utveckling. Ursprungligen en helt vansinnig idé, men så här i efterhand kan vi bara konstatera att det fungerar. Nyckeln är att vi förmedlar kunskap - inga pengar. Dessutom trivs vi bra ihop. Det är viktigt!

Glada minner

Planering i Jardin d' Orient

Vi kan konstatera att vi öppnat vägen för flera andra grupper och det förpliktigar. Vi är fortsatt den tyngsta utländska gruppen i undervisning och operation av barn med medfödda hjärtfel. Andra grupper har kanske en lite annorlunda filosofi och ibland kan vi tycka att man inte gjort vår insats rättvisa i sina presentationer. Vi är nöjda ändå och noterar att alla bidrag hjälper.

Vår målsättning har utvecklats efterhand i takt med de erfarenheter vi gjort. Vår Franska samarbetspartner Chaine de L'Espoir eller "hoppets kedja" fritt översatt har alltmer visat sin uppskattning och inbjuder nu till samtal för en nyordning. Vi konkurrerar inte längre

utan vi snarast kompletterar varandra. Början var lite darrig, men efterhand har vi funnit samarbetsformen. Nu är kanske balansgången med den lokala ledningen mer delikat.

Så här sex år senare måste jag tillstå att det hela varit en process. Man engagerar sig inte på det här sättet utan att det sätter permanenta spår i själen. Varför sätter man av en månad om året för en sådan här sak? Vore det inte bättre att skicka en summa pengar till jul och därmed basta? Nej! Vi ser redan att vårt exempel medfört att andra vågat ta steget och hjälpa det omöjliga och kanske har vårt uppdrag numera fått ett visst symbolvärde. Fattigdomens kött och blod kommer helt in på kroppen och släpper inte taget. Nästan 200 barn har vi också hjälpt till ett bättre liv.

Årets "mission" som det kallas, eftersom vi betraktas som "missionaires", genomfördes som vanligt under januari månad.

Lydiga barn

Göteborgsgruppen samlades i Bangkok söndagen 6/1. Huvuddelen kom med flyg från Sverige och undertecknad kom från Australien. (Jag arbetar för tillfället för Royal Flying Doctor's Service) Det blev i alla fall ett kärt återseende på flygplatsen och man förenas i känslan av att det är någonting viktigt som skall göras. Dagen efter var vi redan igång med den första operationen. Nu behöver vi inte längre någon inkörningsperiod utan det går att starta direkt.

Teamet från föregående år var intakt. Bland de intresserade s.k. "wannabees" lite modernt uttryckt fick vi dessutom hjälp av en kardiolog, Håkan Wåhlander. Det innebar en ordentlig uppgradering i diagnostiken (en beskrivning av de anatomiska förhållandena). Normalt kartlägger man

Vår lokala marknad vid Mekong

hjärtfunktionen med hjälp av ultraljud. Så görs naturligtvis också på CCPP, men med mycket gammaldags utrustning. Den diagnostiska utvecklingen har gått lika snabbt som datorutvecklingen och med hjälp en maskin

Avlagd svensk utrustning duger bra!

stor som laptop kunde Håkan addera ytterligare skärpa till diagnostiken. Vilket lyft! Dessutom låg ju ungarna blick stilla vid undersökningen. Den ökade säkerhet detta gav hjälpte oss finna rätt väg i ett virrvarr av i övrigt motsägelsefulla uppgifter. Många långa blickar sände man efter

Non plus ultra!

Blick stilla!

denna apparat, när den hängande över Håkans axel återvände till Sverige. Vi har också fått en ny medarbetare tänkt som en ersättning för Kerstin Hansen (om man nu kan tänka sig en sådan), Mona Thorman. Under 14 dagar fick hon en chans att visa framfötterna som "scrub nurse" och det gjorde hon verkligen. Välkommen Mona!

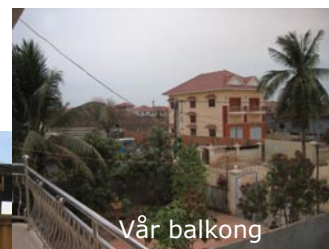

Putheavy och Mona

Förra året bodde vi bara några hundra meter från centrat inkvarterade hos Prof. Kry. Han är numera chef för både Calmettesjukhuset och CCPP. Det kändes lite grand som att vara inneboende hos sina föräldrar. I år hade vi sett fram mot att få bo bakom Natural History Museum hos Somalay vår värdinna från två tidigare tillfällen. Tyvärr gick inte detta att ordna så strax före jul var vi åter ute och letade bostad. Situationen har hårdnat i Phnom Penh och hyrespriserna pekar brant uppåt. En snabb värdestegring gör också att man inte känner sig lika trängd att hyra ut längre. Med hjälp av den svenska beskickningen fick vi tag på ett hus lite utanför stan i sällsam närhet till en mindre moské. En föredömligt pålitlig väckarklocka eftersom

Somalay

Vår balkong

Allah vaknar klockan 6.

Nackdelen var

störst under jourtid eftersom vi hade 10 minuters Tuktuk-åkande för att komma till jobbet och nattetid var vår del av staden helt öde. Fördelen var att vi slapp de värsta av luftföroreningarna. Hur som helst en acceptabel lösning, men nästa år får det bli inkvartering närmare arbetet.

Lite förvånade upptäckte vi att stämningen på centrat var lite tryckt i början. Nåväl, det finns alltid människor som

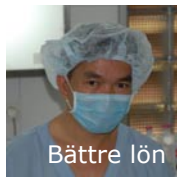

Chum Chakrya - alltid glad

aldrig misströstar t.ex. Chakrya. På övriga var mungiporna något nedåt första dagen eftersom vi insisterat på att starta operationer direkt (7 januari) ovetande om att det var en nationell helgdag. Men det fortsatte också efterhand utan att det gick att sätta fingret på något speciellt. Det var som att en del av

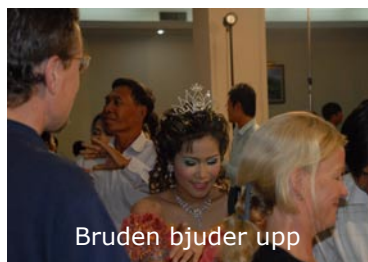
den tidigare entusiasmen saknades. Dagarna gick och vi noterade och jobbade vidare. Så småningom infann sig biktarna. Man upplevde lite till mans att satsningen på barnen hade kommit i kläm sista året. Vuxen-cardiologin var det nya satsningsområdet.

Här kan man t.o.m. tjäna pengar. Operationsenheten som varit vårt fokus hade fått väldigt lite resurser sedan sist och lönerna hade stått stilla. En duktig narkosköterska hade lämnat för ett annat jobb med dryga 2 ggr bättre betalning och den bästa narkosläkaren hade påbörjat en utbildning inom kardiologi.

Bättre lön

Efterhand som arbetet fortskred lättade stämningen och vi kunde återskapa det goda arbetsklimatet från tidigare år. Trots allt var vi mycket välkomna. Minst ett bröllop tycks alltid vara på gång under vårt besök och så blev det i år också. Lite generat måste vi säga ett mycket diplomatiskt "akon te" (nej tack) till en annan bröllofsfest.

Bruden bjuder upp

Utvecklingen på centrat hotar naturligtvis vår barnenhet på sikt och på förekommen anledning fick vi tillfälle att med större kraft lufta våra farhågor. Mme.

Petit kom på besök som av en "tillfällighet" tillsammans med Nicole en representant för Chaine de L'Espoir. Mme. Petit är änka

till den franska industrimagnat som donerade grundstenen till detta barncentrum. Hon är dryga 70 år och fantastiskt vital. Henne lurar man inte! Hon fick genom oss bekräftat det hon redan noterat och framförde en skarp rapport till Chaine de L'Espoir och till vår förväning bevakade hon därefter våra gemensamma intressen med stor energi. På så sätt fick vi samtidigt genomslag för vår önskan om att operera mer än månadens kvot och på ett

Meas Saran och Mme. Petit

Allons enfants...!

Mme. Petit organiserar

diplomatiskt sätt påpekat att satsningen på just barnoperationer inte är på en hållbar nivå i längden. Det är känsliga saker eftersom vi konkurrerar med grupper som är beredda att betala för att få operera här, samtidigt som de bedriver väldigt lite utbildning.

Den här gången fick vi något oväntat ett längre stopp på vår sändning med flygfrakt. Under fjorton dagars tid kohandlades det fram och

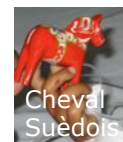
En IVA syster bestämmer över allt - även här!

tillbaka med ledningen för sjukhuset, tullen, flygplatspolisen, Chaine de L'Espoir... utan något resultat. När situationen till sist blivit prekärr kom Mme. Petit till vår undsättning och skickade tydligen en så stark signal till berörda parter att det hela löste sig på ett dygn. En Jeanne d'Arc av modernt snitt. Det hon har till övers för Sarkozy är en annan historia.

Årets tuffing!

I år hade man samlat till en längre lista på barn med Fallot's anomali, som man önskade att vi skulle operera. Här gäller som för många andra grupper: Barnen kommer sent till operation och är ofta i mycket dåligt skick. Som patientgrupp är de

Cheval Suédois

dessutom kända för att ge problem efter operation. Detta i åtanke har medfört att vi är den enda grupp som i egentlig utsträckning tar sig an dessa patienter.

Nu är jag färdig med er!

För vårt vidkommande passar det bra eftersom vi får möjlighet att i detalj gå igenom de många moment som tillsammans ger ett gott operationsresultat.

Dagen efter operation

Ett dygn senare

De verkligt stora farorna vid operation här kvarstår emellertid; bristen på blod och blodprodukter och infektionsrisken. Denna del av processen kan vi nästan inte alls påverka och därför blir det en delikat balansgång i värderingen av operation eller inte. Tyvärr förlorade vi även denna gång ett barn i sepsis (blodförgiftning) och det känns som ett nederlag. Det ruskar om trots att man vet att det är en fara som ständigt lurar. Att de andra (23) barnen har det bra hjälper oss vidare. Det känns också betryggande att vi har jämförbara resultat med t.ex. Saigon. Dalahästen vi ger till varje nyopererat barn har blivit hårdvaluta och 2 stycken hästar rymde från kliniken i fickan på någon anställd. Gärningskvinnan (95% sannolikhet) är fortsatt på fri fot.

Saran agerar förälder

Meas Saran vår liaison, d.v.s. chefen för IVA är fortsatt den som imponerar mest. En flicka vi opererade första året fick våra hjärtan att smälta.

Srey Touch

Sarans berättar om sitt projekt

Hon utstrålade en sådan lycka efter operation att jag på stående fot beslöt att stödja hennes skolgång. Saran axlade ett betydligt större ansvar och tog sig an hela byn. Skolan byggdes ut, brunnar grävdes och man lyckades vända en nedåtgående trend. Där har han nu startat en yrkesskola - Le Refuge.

Biblioteket 2007

Biblioteket 2008

Träsnideri och sidenvävning är bara början. Just nu arbetar man med att färdigställa ett bibliotek - aktivitetscentrum. Det skall också rymma en sköterskemottagning. Han planerar undervisning i engelska och i motsats till den allmänna skolan skall den här vara helt avgiftsfri. Många allmänna skolor här har bara undervisning några få timmar om dagen och man tar ofta betalt med en dollar dagen "under bordet". Han har också tankar kring de nyopererade barnen. Flera av dessa kommer till sjukhuset med endast sina mödrar. Fadern har för länge sedan lämnat det sociala sammanhanget efter upptäckten att det finns ett barn som alltid kommer att belasta familjen. Han har ofta ny familj på annan ort. Fattigdomen har sina egna regler. För dessa mödrar och deras barn vill Saran skapa en konvalescensmöjlighet också det på Le Refuge.

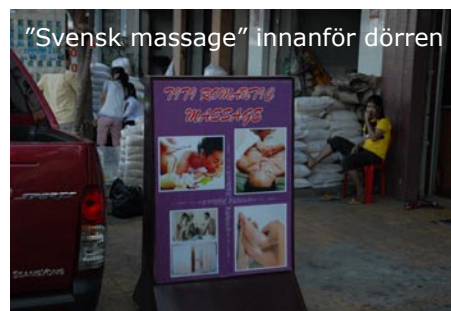
Kerstin Hansen som initierade hela projektet har i egenskap av driftig dalkulla med dansk hjälp tänkt ut en ny affärsidé för Sarans centrum. Genom att köpa några kor och kalvar och sedan låna ut dem till fattiga i byn mot betalning i ris skulle det finnas möjlighet att få ett självfinansierande system. Några livdjur inköptes på annan plats och levererades till utvalda bybor. Dygnet därefter hade de rätt och slätt återvänt till säljaren 8 km därifrån. Saran fick stiga upp mitt i natten och återbördade samtliga. I gruppen spekulerade vi huruvida detta var incitamentet till en helt ny affärsidé av modernt snitt och som kunde potentieras med warrants o.s.v. En lite mer robust variant av det som föregår vid Wat Phnom, Phnom Penh's vagga, där man för en dollar kan släppa en fångad fågel fri. D.v.s. friheten varar ca. 20 sekunder eftersom fågeln flyger ner till sina kamrater i en annan bur och går frivilligt i förnyad fångenskap. En komplett business cycle i ordets mest profana mening.

som tidigare. Inslaget av lyxbilar är ännu större än förra året. Det skall synas att man är rik! För turisten finns här emellertid fortsatt mycket att uppleva och man "får vara ifred" vilket är ovanligt i länder på en sådan här utvecklingsnivå.

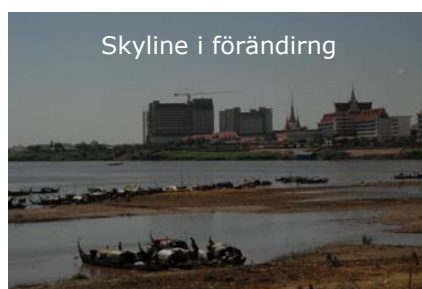

Undviker man det allra "syndigaste" och iakttagar normala försiktighetsregler är den personliga säkerheten relativt god.

Phnom Penh förändras i rasande takt. Trafiken har troligen fördubblats i stort sett varje år och nu kan huvudstaden stolt visa fram trafikstockningar och luftföreningar av högsta kontinentala standard. Det vilar en gulaktig dimma över staden. Förvandligen till modern

Turisterna ökar i antal för varje år och det är inte ovanligt att möta svenskar på stan längre. Av och till kommer vi också i kontakt med någon svensk "långliggare" som har gjort Kambodja och f.a. Phnom Penh till sin hemvist. Det är inte alltid lika trevligt.

storstad sker på allra mest brutala sätt; med bulldozers. En utjämning som inte motsvaras socialt.

Det är sorgligt att se hänsynslösheten så här tydligt. Skillnaden mellan rik och fattig är om möjligt större än tidigare. Kleptokratinlaget så tydligt. På det lilla planet är lite förändrat och priserna som vanligtvis noteras i dollar på marknaderna, håller sig för en turist på grund av dollarförsvagningen på väsentligen samma nivå

Plötsligt en förmiddag var sjukhuset fullt med soldater. En otäck upplevelse innan vi fått reda på orsaken. Broder no. 3, Ieng Sary var under sträng bevakning tillfälligt intagen på centrat. Eftersom vi har gemensam jour med Calmettesjukhuset fick jourhavande Sokhun gå fram och tillbaka mellan våra nyopererade barn, - Calmettesjukhuset och broder no 3. Efter några varv erbjöds jag att följa med för en konsultation. På förhand hade jag kunnat svära på att jag skulle ha känt yttersta förakt vid mötet med

en av de högsta ledarna för de röda khmererna, men så blev det inte. Till min stora överraskning tyckte jag egentligen bara synd om honom. Gammal, övergiven, föraktad och sjuklig. Under ca. 10 minuter språkade vi om diverse ting, och det visade sig han var tämligen väl insatt i svensk nutidshistoria och det politiska skeendet. Han uppgav sig ha många vänner i Sverige. Så mycket längre hann vi inte tyvärr, eftersom en grupp kardiologer med tungt beväpnade vakter plötsligt invaderade rummet.

Audiensen var slut på samma plötsliga och märkliga sätt som den uppstått. Den kommande natten tillbringade jag själv i drömmen i vild flykt undan ..... de röda khmererna.

Förbrytarnas egen dokumentation i form av fotografier sänder rysningar utefter ryggraden. Efter en månad känner man att det kan räcka för en stund. Anspänning och krävande omständigheter tär på krafterna. Även om det varit ett bra år för projektet och det går framåt, är känslan av otillräcklighet i det stora perspektivet ofrånkomlig.

Efter 4 veckor känns det skönt att kunna lämna över till Uppsalateamet, som i år fortsatte under ytterligare 14 dagar.

Kan vi blunda igen?

Vårt gemensamma mål sätter sin prägel på tillvaron och konflikterna oss emellan är få. Vardagens smådetaljer pockar inte på en lösning och överskottsenergin går åt till annat. Vi har kul rätt och slätt. Den erfarenheten tillhör sådant som ger livet proportioner.

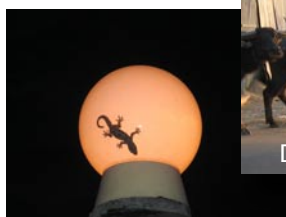

Så här i efterhand vill jag tacka alla kollegor och andra som gjort det möjligt att genomföra en sådan har komplicerad hjälpsats. Samtidigt ett speciellt tack till de anställda på Ticket resebyrå. Nu när vi återvänder var och en till sitt, är vi lite klokare och framförallt bättre rustade att möta nya utmaningar. Utan humor och självironi hade vi snubblat redan på tröskeln. Oförskämligt drabbas man av vår vardags trivialiteter vid hemkomsten - men det går över. Tro mig!

Équipe de Suède, Feb. 2008

John

John Ouchterlony,
Cobbadah, Townsville, QLD, Australien

Det går framåt

Team: 2008
Boris Nilsson
Stefan Hallhagen
Kerstin Björk
Kerstin Hammar
Kerstin Hansen
Mona Thorman
Pia Anderzon
Håkan Wähländer
John Ouchterlony

Stefan Thelin
Ann Kvarnström
Elisabeth Lindström
Christina Van der Gaag

Vill du hjälpa till?

Mail to: doctorlony.1@immuno.se

Postgiro 21491-6

Administreras av Lions Club. Märk "Barnhjärtan Kambodja"

Le Refuge hemsida: <http://www.refuge-cambodia.tk>